

12. maj 2005

Baggrundsnotat om skovbrugets økonomiske rammevilkår

Finansministeriet
Fødevarerministeriet
Indenrigs- og Sundhedsministeriet
Miljøministeriet
Skatteministeriet
Økonomi- og Erhvervsministeriet

Baggrundsnotat om skovbrugets økonomiske rammevilkår

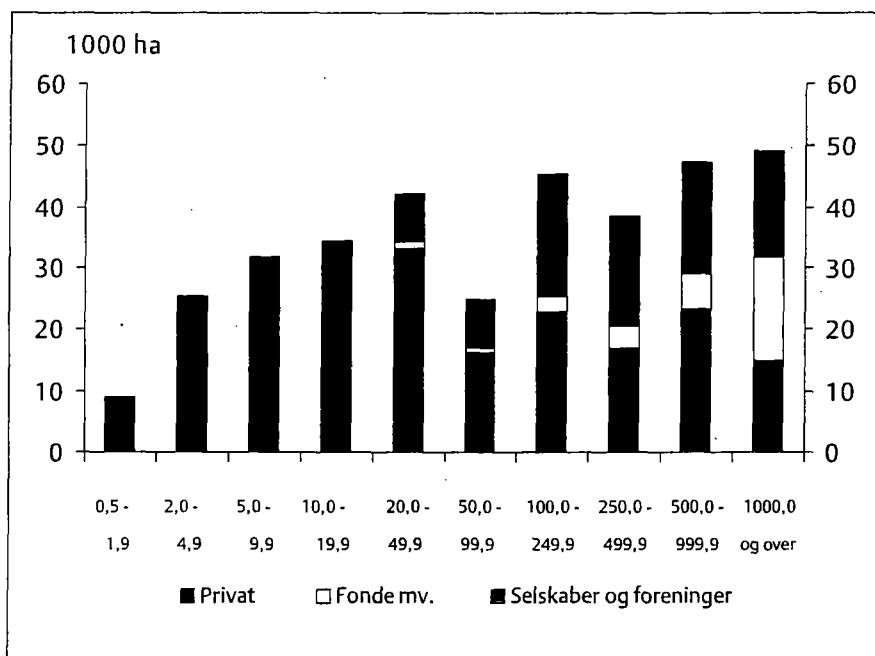
Den overordnede ramme for skovpolitikken er fastlagt i regeringens nationale skovprogram fra 2002. Denne er fulgt op af en ny skovlov i 2004. Skovpolitikken tager udgangspunkt i skovenes samfundsmæssige betydning, således at træproduktionen i danske skove foregår sideløbende med produktionen af en række samfundsmæssige goder som friluftsliv, beskyttelse af grundvand og levesteder for vilde dyr og planter.

1. Dansk skovbrug i 2005

Dansk skovbrug kendetegnes både geografisk og ejerskabsmæssigt ved at være meget spredt.

46 % af det samlede skovareal ejes af private skovejere, den offentlige sektor ejer 28 % og selskaber, fonde mv. ejer de resterende 26 % ("Skove og Plantager, 2000"). I alt er der i Danmark godt 26.000 private skovejere.

Figur 1. Det private skovareal fordelt til størrelses- og ejerkategori

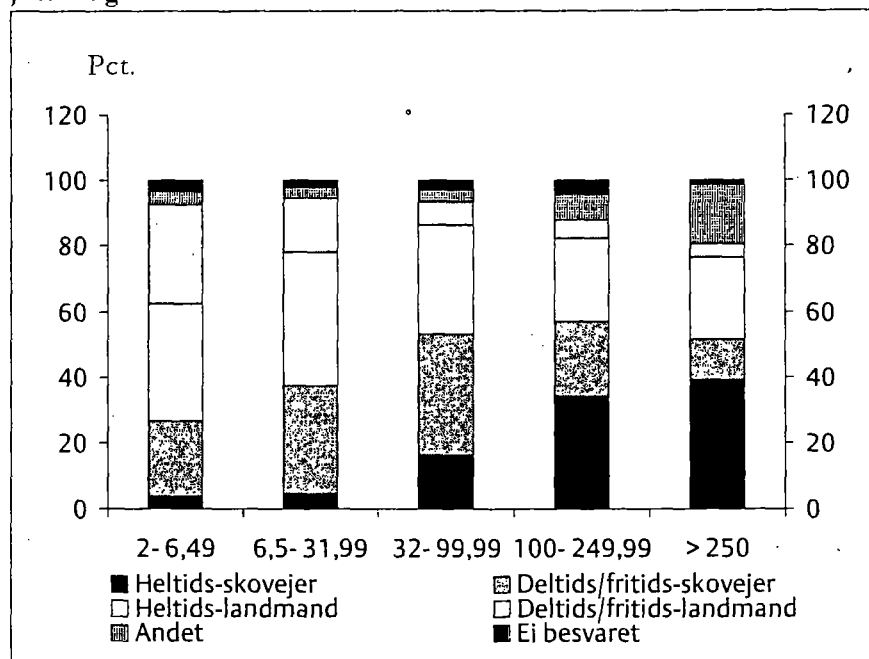

Kilde: Danmarks Statistik, Skov & Landskab og Skov- og Naturstyrelsen 2002

Figur 1 repræsenterer det private skovareal på ca. 350.000 ha, eller godt 70% af Danmarks samlede skovareal. Det fremgår, at de små ejendomme er i personlig eje, medens forskellige fonds- og selskabsdannelser dominerer blandt de større ejendomme.

Af skovstatistikken fremgår det at selskaber, fonde mv. ejer en stadig større del af skovarealet. I 1990 ejede de 23 pct. af skovarealet - i år 2000 var

Figur 2. Adspurgte private skovejeres opfattelse af sig selv som skov- eller jordbruger

Kilde: Baseret på "Hvad mener de danske skovejere", Skov & Landskab, 2003

Det fremgår, at blandt de små skove dominerer heltids-, deltids- og fritidslandmænd, samt deltids/fritids-skovejere. Ved de store ejendomme er en væsentlig andel heltids-skovejere. Kategorien "andet" kunne bl.a. omfatte selskabseje m.m.

Det fremgår endvidere af undersøgelsen, at skovdriften har væsentlig økonomisk betydning for større skovejere, medens ejere af små og mellemstore skove lægger mere vægt på ejerglæde knyttet til skovens natur og rekreative muligheder.

2. Økonomiske problemer i skovbruget?

Dansk skovbrug og dets primære forarbejdningsindustri er præget af små enheder og en lav forædlingsgrad. Sammen med et højt omkostningsniveau medfører dette en generelt set lav indtjening.

Det lave kapitalafkast er dog ikke et specielt kendetegn for dansk skovbrug. I alle industrialiserede lande er de primære erhverv karakteriseret ved et lavt kapitalafkast, som stiller krav om stadigt større effektivisering af produktionen. I landbruget har dette ført til en stigende intensivning af produktionen for dermed at udnytte stordriftsfordele.

De økonomisk tungtvejende dele af den nationale træsektor ligger i træindustrien, møbelindustrien, energisektoren og byggesektoren. Store dele af

andelen steget til 28 pct. Gennem de sidste 40 år er andelen af fonds- eller selskabsejede skove mere end fordoblet.

Fordelingen på ha. dækker imidlertid over en mængde små ejendomme og relativt få fonds- og selskabsejede ejendomme, *jf. tabel 1.*

Tabel 1. Antal private skove – arealkategorier fordelt til ejer kategorier.

Areal kategori	0,5 - 1,9	2,0 - 4,9	5,0 - 9,9	10,0 - 19,9	20,0 - 49,9	50,0 - 99,9	100,0 - 49,9	250,0 - 99,9	500,0 - 999,9	>1000	Total
Ejer kategori											
Privat	8417	8101	4429	2343	1119	236	139	48	33	9	24874
Fonde mv.	9	16	18	11	27	9	15	10	8	8	131
Selskaber og foreninger	111	202	193	158	229	113	121	49	26	10	1212
Total	8537	8319	4640	2512	1375	358	275	107	67	27	26217

Kilde: Skove og Plantager 2000 (Danmarks Statistik, Skov & Landskab, Skov- og Naturstyrelsen 2002)

Nogle skovejendomme er rene skovejendomme, andre ligger på landbrugsejendomme, og egentlige lyst- fritidsejendomme forekommer også. Dette indgik i en spørgeskema-undersøgelse, som forskningscentret Skov & Landskab gennemførte blandt godt 2.000 private skovejere i 2003. *Figur 2* viser et af undersøgelsens resultater.

disse sektorer er ikke i afgørende grad afhængig af den danske skovres-
source, og har derfor kun begrænsede strategiske interesser i den danske
råvareresource og den primære forarbejdning. Eksempelvis er under ¼ af
råtræet til møbelindustrien af dansk herkomst. Omtrent halvdelen af træ-
industriens forbrug af nåletræ dækkes dog af danske skove.

Dansk skovbrug og primær træindustri har kun ringe indflydelse på mar-
kedsudviklingen. Råtræpriserne er i hovedsagen fastlagt af et verdensmar-
ked, hvor prisen på produkter fra træindustrien er det centrale. Der er dog
regionale variationer. Det danske prisniveau for nåletræ er for tiden kun-
stigt nedtrykket af stormfald og er derfor de laveste i det meste af Nord-
europa. Der kan desuden forventes træmangel i Sydsverige i de nærmeste
år efter det betydelige svenske stormfald. Priserne i regionen kan derfor
ikke undgå at rette sig noget på mellemlangt sigt. Med hertil hører, at de
baltiske og russiske priser for tiden stiger som følge af væsentlige omkost-
ningsstigninger, bl.a. da det nemmest udnyttelige træ nu er ved at være
væk.

Der har de seneste ti år næsten uafbrudt været et positivt dækningsbidrag i
skovbrugserhvervet. Dette både når man ser på afkastet med og uden
værdien af ejendomsværdistigningerne. En beregning, hvor såvel ejen-
dommens driftsoverskud som stigning i ejendomsværdien indgår, udtryk-
ker den samlede forrentning af den kapital, der er placeret i skovbrugs-
ejendommen, *jf. tabel 2*. Renteudgifter indgår ikke i beregningen, da det
ikke har kunnet påvises, om disse relaterer sig specifikt til skovdriften,
eller vedrører f.eks. private aktiviteter.

Tabel 2. Årlig forrentning af skovbrug

Periode	Stigning i ejendomsværdi			Driftsoverskud/ejendomsværdi			Samlet afkast		
	Øerne	Jylland	Heden	Øerne	Jylland	Heden	Øerne	Jylland	Heden
Seneste 5 år	4,4 %	2,4 %	1,4 %	2,3 %	1,0 %	0,4 %	6,6 %	3,4 %	1,8 %
Seneste 10 år	1,9 %	0,6 %	-1,4 %	2,7 %	1,4 %	0,6 %	4,6 %	2,0 %	-0,7 %

Kilde: KVL, Skov og Landskab, 2005.

Tallene viser at der er en betydelig regional variation i forrentningen med
et positivt afkast på 5-7 pct. i landets østlige egne og resultater for he-
deplantagerne omkring 0. Når hedeplantagerne kan opnå et samlet nega-
tivt afkast over ti-års perioden skyldes det interessant nok ikke negativ
driftsøkonomi, men udviklingen i ejendomspriserne i området.

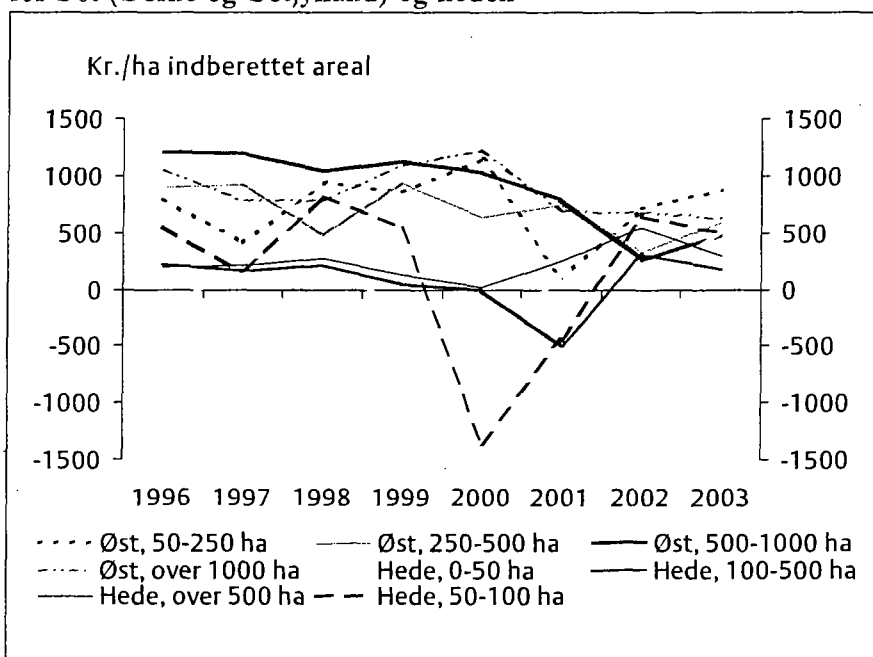
I gennemsnit fås et årligt afkast af dansk skovbrug på ca. 3-4 pct., hvilket
må betegnes som et normalt afkast for en branche i den primære sektor –
særligt når man tager med i betragtning, at perioden omfatter det omfat-
tende stormfald i 1999.

Dansk Skovforening har foretaget beregninger af forrentning af skovbrug
inkl. renteudgifter af en beregnet gældsprocent på 50 pct. af ejendomsur-

deringen for alle skovbrug. Med denne antagelse bliver den årlige forrentning af skovbruget negativ. Samtidig vurderer Dansk Skovforening ikke, at der er fordele forbundet med den historiske værdistigning på skovejendomme, medmindre man agter at sælge skov. For skovejeren, der ønsker at drive skoven kommercielt, vurderedes de ekstra muligheder for belåning af ejendommen ikke som et væsentligt aktiv.

Skovens størrelse har som det fremgår af figur 3 også betydning for, hvor robust driftsøkonomien er over for markedsændringer.

Figur 3. Udvikling i skovbrugets driftsoverskud fordelt til arealkategorier for Øst (Øerne og Østjylland) og heden

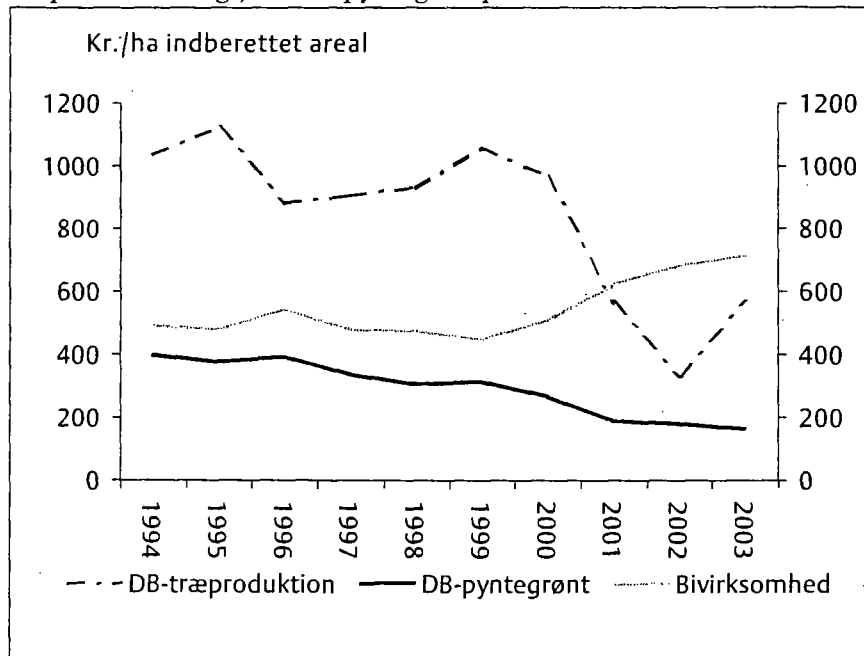

Kilde: Baseret på Dansk Skovforenings Regnskabsoversigter 2003.

Der er store fluktuationer for de små skovejendomme på heden, medens de større ejendomme udvikler sig mere stabilt, og i øvrigt klarer sig bedst. I ØstDanmark er der ikke samme entydige sammenhæng.

Sammensætningen af dækningsbidrag fra skovbrug har ændret sig betydeligt over perioden, jf. figur 4.

Figur 4. Udvikling i indtægt fra bivirksomhed og dækningsbidrag for træproduktion og juletræ/pyntegrøntproduktion

Kilde: Dansk Skovforenings regnskabsoversigter, 2003.

Note: Dækningsbidrag udgør afsætningen fratrukket ikke blot skovning, høst og transport, men også nykultur samt kultur- og bevoksningspleje.

Dækningsbidraget fra træproduktionen samt for juletræ- og pyntegrøntproduktionen har været stabil i perioden 1994 til 2000. Herefter kan der konstateres et fald i 2001-2002, og tegn på en lille vending i 2003. Derimod har indtægten ved bivirksomhed været stigende i et sådant omfang, at bivirksomhed i de seneste år er blevet skovbrugets vigtigste indtægtskilde. En væsentlig del af kategorien bivirksomhed er jagtleje, ligesom der også er stor efterspørgsel efter lejeboliger i bynære skove.

Et centralt spørgsmål i udviklingen af skovsektorens økonomi er, om det er muligt at videreudvikle denne "bivirksomhed" i form af nye livsstils- og nicheprodukter i dansk skovbrug og træindustri, der kan sikre en sund erhvervsmæssig indtjening.

Ifølge Dansk Skovforening er konsekvensen af den dårlige økonomiske situation, at træmassen hugges i et uholdbart tempo fra "den dyre ende", dvs. af løvtræet som går til de højeste markedspriser. Ved nyanlæg anvendes ifølge Foreningen billige kulturer, der skaber monoton skov.

Ifølge Skovrådet kan der ikke drages en éntydig konklusion vedrørende sammenhængen mellem skovbrugets aktuelle økonomiske situation og antallet af gamle træer, mv. i skovene. Nogle medlemmer af rådet er dog af den opfattelse, at den økonomiske situation giver sig udslag i mindre

naturpleje og oprydning og vanskeligere omstilling til mere naturnær skovdrift.

Sammenhængen mellem skovbrugets økonomi og bevaring af naturværdier i skovene er ikke nærmere analyseret. Der foreligger endnu ikke oplysninger udover skovstatistikken fra 2000. Her kunne det konstateres, at løvtræarealet i de private skove voksede med over 20.000 ha i perioden 1990- 2000. Skovrejsning og støtte til løvskov har bidraget væsentligt til dette resultat.

3. Offentlige støtteforanstaltninger

Staten er med en række støtteordninger, uddannelse- og forskningsaktiviteter samt Skov- og Naturstyrelsens særlige forpligtelser med til at forbedre de økonomiske rammevilkår for skovbrugserhvervet.

Skov- og Naturstyrelsen administrerer en række støtteordninger, *jf. tabel 3*, som tilsammen er budgetteret med ca. 100 mio. kr. i 2005 stigende til ca. 145 mio. kr. årligt i 2006-2008.

Tabel 3. Udgifter til tilskudsordninger rettet mod det private skovbrug 1995-2004 (inkl. EU medfinansiering)

Tilskudsordning i mio.kr. (2005 priser)	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
											Budget	Budget	Budget	Budget
Konsulentvirksomhed	9,6	9,2	9,8	9,3	7,5	7,5	8,6	5,5	6,4	6,4	6,5	6,5	6,5	6,5
Produktudvikling	15,3	21,9	12,8	15,7	13,6	10,9	6,7	12,8	8,9	6,4	5,3	5,3	5,3	5,3
Produktionsafgiftsfond, juletræer og pyntegrønt	-	-	2,9	3,2	3	3,2	3,1	0	3	2,8	4	4	4	4
Skovrejsning inklusive indtægtskompensation	4,2	3,7	55	37,5	220,7	128,9	115,3	121,8	67,2	18,7	53,3	129,8	129,8	129,8
God og flersidig skovdrift				24,5	24,6	13,6	11,2	15,4	10,4	12,6	6,5	-	-	-
Urørt skov og særlig drift	8,9	10,6	2,2	8,2	5,8	2,5	6,6	2,5	2,7	1,3	23	-	-	-
Nedlagte ordninger														
Løvsupporte	20,7	17,8	20,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skovforbedring	9	9	16,5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Total	67,7	72,2	119,5	98,4	275,2	166,6	151,5	158	98,6	48,2	98,6	145,6	145,6	145,6

Note: 1) Hovedkonto 23.55.08. Skovbrugsforanstaltninger på finansloven kan anvendes til skovrejsning, skovrejsning, bæredygtig drift og særlig drift, herunder til beskyttelse i Natura 2000 områder.

Af de eksisterende ordninger er de første tre i tabellen karakteriseret ved at støtte udviklingen af erhvervets konkurrenceevne gennem produktud-

vikling, driftsoptimering, afsætningsfremme, miljøvenlig teknologi, mv. Inden for disse tre kan der yderligere tegnes et kontinuum, hvor Produktionsafgiftsfonden for juletræer og pyntegrønt er kendetegnet ved at have mindst positiv samfundsøkonomisk eksternalitet, mens Konsulentordningen indeholder et element af positiv eksternalitet, ved at de mindste skoves gives muligheder for at omstille til naturnær og bæredygtig skovdrift.

På SR-regeringens finanslovsforslag for 2002 blev det foreslået at lukke disse ordninger. Efter henvendelse fra skovbrugets organisationer besluttede den nye VK regering at videreføre ordningerne.

Støtteordningen til skovrejsning skal understøtte regeringens målsætning om at fordoble det danske skovareal. Ordningen anvendes næsten udelukkende af ejere af landbrugsejendomme uden skov eller med meget små skovarealer. Skovrejsningen er et redskab, der på samme tid kan forbedre friluftslivet, biodiversiteten, miljøbeskyttelsen og grundvandsbeskyttelsen. I 2003 og især i 2004 har der været en afmatning i aktiviteten under tilskudsordningen. Det antages bl.a. at hænge sammen med, at der i 2005 blev gennemført en omlægning af en række landbrugsstøtteordninger til en ny enkeltbetalingsordning. Det forventes, at interessen vender tilbage i år, idet vilkår og sammenhænge i enkeltbetalingsordningen nu er kendt.

Ordningen "God og flersidig skovdrift kan anvendes til forskellige fornyelsestyper, der medvirker til at fremme den langsigtede stabilitet, sundhed og biologiske mangfoldighed i skovene, herunder at forøge løvtræarealet. Dermed understøttes også skovbrugets økonomiske robusthed overfor stormskader, markedsfluktuationer, mv.

I en spørgeskemaundersøgelse som forskningscentret Skov & Landskab gennemførte i 2003 blandt godt 2.000 private skovejere blev skovejerne bl.a. spurgt om de har søgt tilskud til deres skov i de sidste 5 år. Hertil svarer 18 pct. at de har søgt tilskud, mens 80 % ikke har søgt tilskud og knap 2 pct. svarer ikke. Blandt de som har søgt tilskud, fordeler ansøgningerne sig 57 pct. "foryngelse", 21 pct. "driftsplan", 9 pct. "natur/kulturhistoriske hensyn" og 3 pct. "friluftsliv", mens 9 pct. ikke besvarer dette delspørgsmål. Jo større skoven er, jo mere anvendes tilskudsordningerne.

Endelig skal det nævnes, at Skov- og Naturstyrelsen er pålagt begrænsninger i sine kommercielle aktiviteter med henblik på at understøtte den samlede sektors økonomi.

Skov- og Naturstyrelsen, er således i anmærkninger til de årlige Finanslove tillagt en forpligtelse til at: "udgøre et afbalancerende element i landets samlede skovbrugserhverv samt medvirke til at mindske behovet for import af udenlandsk træ".

I en stormfaldssituation er et væsentligt virkemiddel hertil hugstopt og lagring af betydelige mængder af det mest værdifulde stormfældede træ. Dels mindsker dette udbuddet i en periode, hvor markedet er overforsynet med råtræ, dels sikrer det, at den hjemlige træindustri kan forsynes med råvarer i den tid, der følger efter et stormfald, og hvor udbuddet fra de stormfaldsramte skove mindskes.

Staten anvender årligt ca. 35 mio. kr. til forskning og udvikling under forskningscentret Skov- og Landskab. Denne aktivitet understøtter skovpolitikken bl.a. ved at tilvejebringe viden og erfaring om naturnær skovdrift, og herunder også vise veje til at rationalisere og billiggøre skovdriften. Forskning og udvikling styrker endvidere samspillet mellem det primære skovbrugserhverv og træindustrien, med henblik på en optimal anvendelse af ressourcen.

3.1. Ny indsatsområder

Det nationale skovprogram fra 2002 lægger op til en omstilling af dansk skovbrug til naturnær skovdrift, og Skovloven fra 2004 giver de nødvendige lovmæssige rammer for denne omstilling. En sådan omstilling vil give gode muligheder for at reducere omkostningsniveauet i skovdriften gennem mindre plantning, pleje m.m.

Skovloven giver også friere rammer for visse rekreative anlæg, udstykning, åbne arealer, græsning m.m. Ønsket om regelforening indgik i lovarbejdet i 2003-2004, og mulighederne for yderligere forenkling må nu anses for udtømte.

Kyoto-protokollen er netop trådt i kraft, og det har samtidig medført, at lagring af kulstof i skovbevoksninger nu har en værdi i forhold til CO₂-kvoter, emissionsreduktioner m.m. Protokollens implementeringsbestemmelser levner kun et meget beskedent potentiale for medregning af lagring i skove, som allerede fandtes før 1990, medens skove anlagt efter 1990 og fremtidig skovrejsning vil kunne indgå med større vægt. På grund af skovenes langsomme vækst – og dermed langsomme lagring – vil der dog først kunne opbygges større værdier i løbet af en 30-50 årig periode. Kulstoflagring vil derfor ikke på kort sigt kunne ventes at bidrage væsentligt økonomisk.

EU's naturbeskyttelsesdirektiver gennemføres i skovene i henhold til Skovloven fra 2004. Dette medfører, at der skal ske en særlig beskyttelse af skove i de såkaldte Natura 2000-områder. I forbindelse med denne beskyttelse vil ejeren blive kompenseret for eventuelle tab. Herudover vil der også kunne blive indgået aftaler af mere vidtgående karakter for så vidt angår særlig drift, pleje m.v. af naturmæssigt særligt værdifulde skove

udenfor Natura 2000-områderne, hvor eventuelle tab ligeledes kan kompenseres.

I henhold til Naturbeskyttelsesloven har offentligheden med visse begrænsninger adgang til at færdes i de private skove. Almindelig adgang til skovene vil derfor ikke kunne markedsføres. Der vil imidlertid være en række rekreative aktiviteter i skovene, som Naturbeskyttelsesloven ikke umiddelbart hjemler ret til. Skovbruget vil have mulighed for at knytte en betaling til tilladelser til sådanne aktiviteter.

Siden 1935 har skovloven ikke givet mulighed for andet byggeri i skovene end driftsbygninger. Der kan således heller ikke opføres nye jagtthytter. I forbindelse med den nye skovlov fra 2004 påpegede skovbrugserhvervet, at det ville kunne øge indtjeningen fra jagtudleje, såfremt der blev mulighed for at opføre jagtthytter, og også øget udlejning af beboelse vil kunne styrke økonomien væsentligt. Der var imidlertid et politisk ønske om fortsat at friholde skovene for byggeri, og ønsket blev derfor ikke fremmet i den nye skovlov.

4. Muligheder for at forbedre skovbrugets rammevilkår

Udvalget har foretaget en vurdering af mulighederne for at lette skovbrugets økonomiske rammevilkår. Vurderingerne tager i høj grad udgangspunkt i de konkrete henvendelser, Dansk Skovforening har rettet til regeringen over en årrække.

Der vurderes ikke umiddelbart at være begrundelse for at indføre yderligere støtteordninger til skovbrugserhvervet.

Der er i forbindelse med revisionen af Skovloven i 2004 foretaget en gennemgang af potentialet for regelforenklinger og mulighederne for at fjerne barrierer for udvikling af skovbrugets bi-indtægter. Der blev desuden foretaget en mindre lempelse af reglerne for bebyggelse i skov, primært rettet mod børn og friluftaktiviteter. Der vurderes på baggrund af drøftelserne op til ændringen af skovloven ikke umiddelbart at være oplagte forslag til yderligere lempelser. Et virksomhedspanel under Erhvervs- og Selskabsstyrelsen vurderede i 2004, at loven medfører "betydelige" administrative lettelser udenfor Natura 2000-områderne, hvor den forestående kortlægning, planlægning og indgåelse af aftaler vil kræve en indsats fra ejeren. Denne byrde er ikke vurderet, da datagrundlaget var for spinkelt.

Udvalget har derfor valgt at fokusere på skovbrugserhvervets beskatningsmæssige forhold med det udgangspunkt, at skovbruget så vidt muligt skal være stillet lige med andre erhverv, herunder landbruget. Nedenfor diskuteres mulighederne for via lempelser af beskatningen at styrke erhvervets rammevilkår. Følgende elementer vurderes:

- Nedsættelse af grundskyldspromillen
- Ændring af regler for ejendomsvurdering
- Nedsættelse af grundværdiprocent

4.1. Nedsættelse af grundskyld

På det primærkommunale område er landbrug og skovbrug ligestillet.

Den primærkommunale grundskyld pålignes med mindst 6 og højst 24 promille af de afgiftspligtige grundværdier, jf. ejendomsskattelovens § 2, stk. 2. For ejendomme, der anvendes til landbrug, gartneri, planteskole, frugtplantage eller skovbrug, gælder dog et promilleloft på 12, jf. ejendomsskattelovens § 2, stk. 3. Det betyder, at der af skove opkræves mindst 6 og højst 12 promille i primærkommunal grundskyld.

For ejendomme beliggende i Københavns, Frederiksberg eller Bornholms Kommuner skal den amtskommunale grundskyldpromille tillægges promillesatserne.

Amtskommunal grundskyld pålignes med 1,5 promille af den afgiftspligtige grundværdi for ejendomme, der anvendes til landbrug, gartneri, planteskole eller frugtplantage. Andre afgiftspligtige ejendomme – herunder skove og øvrige erhvervsejendomme – pålignes amtskommunal grundskyld med 10 promille.

Grundskyldpromillen for landbrugsjord er gradvist reduceret fra 10 promille til de nuværende 1,5 promille fra 1996-2005 for at kompensere landbruget, bl.a. for bortfald af en konsulenttilskudsordning, kompensation for indførelse af afgift af mineralsk fosfor i foderfosfat og endelig den seneste nedsættelse fra december 2004, hvor grundskyldpromillen ved lov nr. 1433 af 22. december 2004 blev nedsat med 2,3 promille som kompensation for bortfald af direkte EU-tilskud på 168 mio. kr., jf. tabel 4.

Tabel 4. Reduktion i landbrugets amtslige grundskyldspromille 1996-2005

Gældende fra	Reduktion	Baggrund
1. januar 1996	10 - 5,7 promille	Omlægninger vedrørende promilleafgiftsfondene (ifm. pesticidafgiften)
1. januar 2004	5,7 - 4,3 promille	Kompensation for afvikling af konsulenttilskudsordningen
1. januar 2005	4,3 - 2,0 promille	Kompensation for reduktion af direkte tilskud fra EU
1. april 2005	2,0 - 1,5 promille (For 2005 gælder dog, at nedsættelsen på 0,5 promille udmøntes i hele året, således at der for hele 2005 pålignes 1,63 promille)	Kompensation for indførelse af en afgift på mineralsk fosfor i foderfosfat

Når skovbruget ikke er omfattet af disse nedsættelser skyldes det, at de ordninger, som nedsættelserne har skullet kompensere for, ikke har ved-

rørt skovbrugserhvervet. I 1996 blev pesticidafgiften for skovbruget tilbageført til forskning.

Dansk Skovforening har bl.a. fremført, at de rene skovbrug er blevet stillet relativt dårligere, da de blandede skov/landbrug også har fået del i nedsættelsen af den amtskommunale grundskyld som følge af lavere tilskud til landbruget. Hvis det ud fra den betragtning måtte ønskes at side stille skovbruget med landbruget skal der tages stilling til den konkrete reduktion af den amtskommunale grundskyldspromille, jf. nedenstående modeller.

De afgiftspligtige grundværdier for skovene i hele landet udgjorde den 1. oktober 2003 ca. 3 mia. kr. Med en amtskommunal grundskyldpromille på 10 svarer det til ca. 30 mio. kr. i grundskyld i 2005.

Model 1 Fuld nedsættelse

Nedsættelse af den amtskommunale grundskyldpromille for skovene til 1,5 promille vil medføre et provenutab for amterne på ca. 27 mio. kr. om året. Til gengæld er der et eventuelt merprovenu fra indkomstskatten som følge af lavere fradrag for betalt grundskyld.

For en sådan nedsættelse taler, at en ensartet grundskyldssats for skov- og landbrugsjord med de gældende regler for samvurdering af skov- og landbrugsejendomme vil gøre skattesystemet enklere og økonomisk mindre forvridende.

Det fremgår af regeringsgrundlaget "Nye mål", at landbrugets grundskyldbetaling skal nedsættes i takt med reduktion af EU-tilskuddene til landbruget. Såfremt det besluttet at sidestille skove med landbrugsjord, vurderes det af hensyn til enkelheden i skattestrukturen hensigtsmæssigt at binde skovbrugets amtskommunale grundskyldspromille til landbrugets også ved fremtidige nedsættelser. I givet fald får skovbruget enten del i kompensation for lavere landbrugstilskud, hvilket ville være en særlig begunstiggelse af skovbruget i forhold til landbruget, eller også bliver den samlede grundskyldsreduktion større end reduktionen i landbrugstilskuddene.

En udligningsmekanisme lig den for landbruget kunne baseres på, at de af skovbrugets tilskudsordninger, der primært understøtter erhvervets konkurrence reduceres bevillingsmæssigt svarende til grundskyldsreduktionen. Dette ville være i overensstemmelse med regeringens generelle politik, der sigter på at reducere erhvervstilskud mod til gengæld at skabe bedre økonomiske rammebetingelser. Kun hvor der er væsentlige markeds-mæssige barrierer og eksternaliteter, bør tilskud opretholdes.

Hvis der vælges en sådan udligningsmekanisme vil det på skovbrugets område være mest oplagt først at reducere tilskuddet til produktionsafgifts-

fonden for juletræer og pyntegrønt, dernæst tilskuddet til produktudvikling og til sidst konsulentordningen.

Hvis der vælges en sådan udligningsmekanisme, skal der endvidere tages stilling til, om tilskudsreduktionen skal finansiere hele grundskyldsnedsettelsen eller kun fremtidige reduktioner i takt med landbrugets. Det kan blive opfattet som en favorisering af skovbruget, hvis erhvervet tildeles en markant skattenedsættelse uden andre modgående ændringer.

De erhvervsrettede tilskudsordninger har en samlet bevillingsramme på 15,8 mio. kr. i 2006-2008. Fremtidige reduktioner af den amtslige grundskyldspromille og den primærkommunale grundskyldspromille vil derfor i vid udstrækning kunne rummes inden for denne ramme. En tilskudsreduktion svarende til grundskyldsnedsettelsen vil derimod kræve, at også ca. 11 mio. kr. af tilskuddet til skovbrugsforanstaltninger inddrages (skovrejsning, flersidigt skovbrug, mv.). Bevillingen til Skovbrugsforanstaltninger er i 2005 på 82,8 mio. kr. stigende til 129,8 mio. kr. i 2006-2008. Denne tilskudsordning skal især sikre beskyttelsen af naturværdier i skovene i de internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000) samt understøtte skovrejsningen.

Model 2 Delvis nedsættelse

Dansk Skovforening har henvendt sig til regeringen med et ønske om at blive omfattet af den samme nedsættelse af grundskylden på 2,3 promille, som blev landbruget til del pr. 1. januar 2005 pga., bortfald af direkte EU-tilskud til landbruget på 168 mio. kr.

En imødekommelse af dette ønske vil bringe skovejendommens grundskyld ned på 7,7 promille, og vil indebære et årligt provenutab for amterne på 7,4 mio. kr. Til gengæld er der et eventuelt merprovenu fra indkomstskatten (kommuner, amter og staten) som følge af lavere fradrag for betalt grundskyld.

Indførelse af en særlig "skovsats" vil være lovgivningsmæssigt og administrativt tung. Ikke mindst efter kommunalreformen, hvor den amts- og primærkommunale grundskyldlovgivning skal integreres, og ved evt. fremtidige grundskyldpromillenedsættelser for produktionsjord. Endvidere vil kun en fuldstændig ligestilling mellem landbrug og skovbrug løse problemstillingen med de blandede skov/landbrug, dvs. skovbrugsarealer, der er samvurderet med landbrug.

Effekter i skovbruget

En lettelse af skovbrugets grundskyldsbetalinger vil forbedre skovejernes driftsøkonomi, og må på sigt forventes også at slå igennem på ejendomsværdien, hvilket vil reducere skattelettelsen en smule, men omvendt forbedre belåningsmuligheder mv.

Hvis det primært ønskes at forbedre økonomien for skovejere med skovbrug som primært erhverv er en generel grundskyldsnedsættelse ikke optimal, jf. figur 2.

Statsstøtte

Der har ikke været problemer med at få tidligere nedsættelser af landbrugets grundskyldssatser godkendt af EU-kommissionen efter statsstøttereglerne. Det skyldes, at lettelsen er af generel karakter. Det samme vurderes at gælde for evt. reduktioner af skovbrugenes grundskyldssatser.

4.2. Ændring af ejendomsvurdering

I nedenstående tabel 5 er vist resultatet af den seneste vurdering pr. 1.10.2004 af erhvervsejendomme - herunder særskilt vurderet skov. Der er vurderet ca. 5.300 skove med en gennemsnitlig ejendomsværdi på ca. 3,3 mio. kr. og grundværdi på i gennemsnit ca. 860.000 kr.

Den samlede grundværdi udgør ca. 26 pct. af den samlede ejendomsværdi. Ejendomsværdien og grundværdien er steget henholdsvis 22 pct. og 20 pct. pr. (identisk) ejendom i forhold til 2002, hvor ejendommene blev vurderet senest. Det er relativt højt set i forhold til øvrige erhvervsejendomme bortset fra landbrug.

Tabel 5. Vurderingsstatistik for erhvervsejendomme pr. 1.10.2004.

Ejendomstype	Antal ejendomme	Ejendomsværdi		Grundværdi		Grundværdi i pct. af ejendomsværdi		
		I alt	Gns.	I alt	Gns.	Ændring ifht. 2002 pr. ejd.*		
		mia. kr.	1.000 kr.	mia. kr.	1.000 kr.	Ejendomsværdi	Grundværdi	
Særskilt vurderet skov, plantage	5.277	17,4	3.304	4,5	859	26	22	20
Landbrug	96.344	341,8	3.547	82	851	24	18	21
Ubebygget landbrugsjord	19.107	16,6	868	6,7	351	40,4	17	19
Frugtplantage, gartneri, planteskole	2.171	6,9	3.163	0,8	366	11,6	12	19
Andet ubebygget areal	27.290	19,4	710	19,4	711	100	12	12
Forretning	23.358	211,7	9.061	35,3	1.509	16,7	10	14
Fabrik og lager	18.498	158,5	8.565	28,5	1.540	18	9	8

Kilde: Skatteministeriet 2005

Det bemærkes, at vurderingen sker uden hensyntagen til ejerforhold, hvilket betyder, at statsejet skov vurderes på lige fod med anden skov.

4.2.1. Beregning af skoves ejendomsværdi og grundværdi

Ved vurderingen af en skovejendom skal der henholdsvis ske en ansættelse af skovens ejendomsværdi og en ansættelse af skovens grundværdi. Ejendomsskat betales alene af skovejendommens grundværdi.

Værdiansættelsen af en skovejendoms ejendomsværdi kan deles i fire dele:

Værdien af det bevoksede areal (venteværdiberegningen)

+ Værdien af ubevoksede arealer

+ Værdien af boliger m.v.

+ Andre værdier f.eks. jagt, pyntegrønt osv.

Ved skovens grundværdi forstås grundens værdi i fri handel ved kontant betaling i ubebygget og ubevokset stand. Værdiansættelsen af en skovejendoms grundværdi kan deles i fire dele:

Værdien af det bevoksede areal (25 pct. af normalværdien)

+ Værdien af ubevoksede arealer

+ Værdien af byggegrund m.v.

+ Eventuelt andre værdier.

Grundværdien for skove og for landbrug fastsættes efter forskellige bestemmelser og er ikke umiddelbart sammenlignelig. I det følgende skal dog fremhæves enkelte fællestræk og forskelle i vurderingsprincipperne.

Normalværdibegrebet for skove skal sikre, at grundværdien for en skov ansættes ud fra, at skoven er i normal god drift og uafhængig af, om skoven er bevokset med ældre træer, eller om der er tale om en yngre bevoksning. Ligesom ved ansættelsen af grundværdien for landbrugsejendomme bortses der ved grundværdiansættelsen af skove således i et vist omfang fra individuelle forhold, der er knyttet til ejendommen.

Grundværdiansættelsen af skove indeholder dog ikke som for landbrugsejendomme en bestemmelse om, at jorden skal ansættes til samme beløb pr. ha, uanset om den tilhører en lille eller en stor ejendom. Små skove sælges gennemgående til højere priser pr. ha end store skove. På samme måde som ejendomsværdien vil normalværdien pr. ha derfor være højere for en lille skov end for en stor skov.

Det skal herudover bemærkes, at Ligningsrådet ved fastsættelsen af skovenes grundværdiprocent bl.a. har lagt vægt på grundværdiandelen af ejendomsværdien for landbrugsejendomme, samt de gennemsnitlige priser for landbrugsjord.

4.2.2. Ændring af principper for fastsættelse af normalværdi

Grundværdien af skoves bevoksede arealer beregnes som 25 pct. af normalværdien. Efter gældende ret skal normalværdien svare til den handelsværdi/ejendomsværdi, som normalskoven ville have haft. Dansk skovforening foreslår, at man anvender driftsøkonomiske værdier i stedet for handelsprisen ved fastsættelse af normalværdien. Dansk skovforenings forslag medfører, at normalværdien ændres, så den i stedet bliver udtryk for den driftsøkonomiske værdi, som skoven ville have haft ved en opfyldelse af normalskovsforudsætningen. Dansk skovforening giver herudover ikke en mere detaljeret beskrivelse af den driftsøkonomiske model.

De driftsøkonomiske oplysninger indgår allerede i dag i ansættelsen af skovenes normalværdi. Hvis de driftsøkonomiske oplysninger er de samme, som foreslås anvendt af Dansk Skovforening ved beregningen af skovenes normalværdi, består den egentlige forskel mellem den foreslåede anvendelse af de driftsøkonomiske data og den nuværende anvendelse, i den kalkulationsrente, der skal anvendes til at tilbagediskontere de fremtidige indtægter og udgifter på træerne.

I dag fastsættes denne rente relativt lavt, så beregningsgrundlaget kommer til at afspejle handelspriserne på skovene. Hvis handelsprisprincippet fraviges, bliver det muligt frit at vælge en højere kalkulationsrente, hvilket ville give en væsentligt lavere normalværdi og herved et væsentligt lavere beregningsgrundlag for skovenes grundværdi.

Anvendelse af driftsøkonomiske værdier i stedet for handelsprisen ved fastsættelsen af normalværdien vil være et brud på de generelle principper i vurderingsloven og vil kræve en lovændring.

Herudover vil en ændring til driftsøkonomiske værdier medføre, at man skal til at operere med to forskellige renter, én for ejendomsværdien og én for normalværdien, i stedet for som i dag, hvor kalkulationsrenten er den samme for både ejendomsværdien og normalværdien, da normalværdien er udtryk for ejendomsværdien af en normalskov.

Hertil kommer, at anvendelsen af den driftsøkonomiske model vil forudsætte, at det er muligt at fastsætte en objektiv erhvervsmæssig rente. En sådan rente er meget vanskelig at fastsætte på et objektivt grundlag.

Det er dog ikke sikkert, at en ændring af vurderingsprincipperne for skove fra en handelsværdi til en driftsøkonomisk værdi rent faktisk vil medføre en lavere ejendomsskat, da skovenes grundværdi som nævnt vil skulle fastsættes som en procent af denne værdi. Skovenes grundværdiprocent fastsættes af Ligningsrådet, der er et uafhængigt lægmandsorgan. Det er således ikke sikkert, at rådet ved en ændring af beregningsgrundlaget fra handelsværdien af en normalskov til en driftsøkonomisk værdi fortsat vil finde det rimeligt at fastsætte skovenes grundværdiprocent til 25.

Hvis man derfor skal være sikker på, at en ændring af vurderingsprincippet fra handelsværdien til den driftsøkonomiske værdi rent faktisk medfører en lavere vurdering vil det samtidig kræve, at Ligningsrådet fratages kompetencen til at fastsætte grundværdiprocenten, og at grundværdiprocenten fremover fastsættes direkte i vurderingsloven.

Hidtil er det ikke fundet hensigtsmæssigt at forbedre skovbrugets rammevilkår ved at ændre vurderingsreglerne for et enkelt erhverv. Det vil samtidig være svært at argumentere for kun at anvende driftsøkonomiske værdier for skovbrug og ikke for landbrug og andre erhverv. En ændring af reglerne for skovbrug indebærer derfor på sigt en risiko for at dette princip kan have en afsmittende virkning for i hvert fald de andre jordbrugs-erhverv.

4.2.3. vurdering af bygninger på skovejendomme

Hvis der på skovejendommen (benyttelseskode 06) ligger bygninger f.eks. savværker, almindelige huse og herregårde vurderes bygningen efter de almindelige regler, dvs. at man finder handelsværdien af bygningen og handelsværdien af den del af jorden, der kan henføres til bygningen.

Handelsværdien af bygningen med tilhørende jord tillægges ejendomsværdien af skoven, hvorefter man har fundet den samlede ejendomsværdi for skovejendommen. Handelsværdien af grunden til bygningen tillægges grundværdien af skoven, hvorefter man har fundet den samlede grundværdi for skovejendommen.

Skovejeren betaler ejendomsskat af den samlede grundværdi med de grundskyldspromiller, der gælder for skov, dvs. med en amtskommunal grundskyldspromille på 10 og en primærkommunal grundskyldspromille på maksimalt 12. Dette er en fordel for skovejeren, da loftet på den primærkommunale grundskyldspromille på maksimalt 12 herved også kommer til at gælde for den del af grundværdien, der f.eks. er tilknyttet skovejeren bolig, i stedet for den normale grundskyldspromille, der kan ligge mellem 6 og 24.

Ifølge ligningslovens § 14, stk. 2 kan skovejeren dog ikke få fradrag for de ejendomsskatter, der skal svares af den del af grundværdien, der kan henføres til skovejeren bolig. Skovejeren betaler herudover kun ejendomsværdiskat af den del af ejendomsværdien, der kan henføres til boligen.

4.2.4. Bygninger på samvurderede skove og landbrug

Hvis skoven er samvurderet med landbrug (benyttelseskode 05), og der er bygninger på ejendommen foretages vurderingen efter samme princip, dvs. at landbrugsdelen vurderes efter de regler der gælder for vurdering af landbrug, skoven vurderes efter de regler, der gælder for vurdering af sko-

ve, og bygningen samt den del af jorden, der kan henføres hertil, vurderes efter de almindelige regler. Ved at lægge værdierne sammen findes henholdsvis en samlet ejendomsværdi og en samlet grundværdi.

Hvis ejendommen vurderes som skovejendom (benyttelseskode 06) sker beskatningen som nævnt ovenfor.

Hvis ejendommen vurderes som en landbrugsejendom (benyttelseskode 05) betaler ejeren ejendomsskat med en primærkommunal grundskyldspromille på maksimalt 12 og en amtskommunal grundskyldspromille på 1,5 af den samlede grundværdi bortset fra den del, der er fastsat for stuehuset med tilhørende grund og have. Af den grundværdi, der kan henføres til stuehuset, beregnes ejendomsskatten på baggrund af de almindelige grundskyldspromiller dvs. en primærkommunal grundskyldspromille på 6 til 24 og en amtskommunal grundskyldspromille på 10.

Ejeren af landbrugsejendommen kan ikke få fradrag for ejendomsskatter, som vedrører stuehuset med tilhørende grund og have, hvis stuehuset har tjent til bolig for ejeren. Ejeren af landbrugsejendommen betaler herudover kun ejendomsværdiskat af den del af ejendomsværdien, der kan henføres til stuehuset med tilhørende grund og have.

4.2.5. Ændring af grundværdiens andel af ejendomsværdien

Såfremt man det ønskes at nedsætte skovbrugets ejendomsskat, kunne man i stedet for at fravige grundlæggende principper i vurderingsloven overveje isoleret at mindske beregningsgrundlaget ved at nedsætte grundværdiprocenten. En skovs grundværdi findes som nævnt ved at tage 25 pct. af skovens normalværdi. En nedsættelse af skovenes grundværdiprocent vil således være en mere enkel måde at nedsætte grundværdien, og derved opnå en lavere ejendomsskat for skovbruget.

Da det er Ligningsrådet, der fastsætter skovenes grundværdiprocent, er det ikke sikkert, at der efter de gældende regler rent faktisk vil ske en nedsættelse af grundværdiprocenten ved næste vurdering den 1. oktober 2006. Hvis man vil være sikker på, at grundværdiprocenten bliver nedsat er det derfor nødvendigt, at der politisk opnås enighed om en passende lav grundværdiprocent, der herefter lovfæstes.

En konsekvens af en lovfæstelse af skovenes grundværdiprocent vil være, at drøftelserne om fastsættelsen af skovbrugets grundværdiprocent kommer til at foregå i folketingsalen i stedet for i Ligningsrådet, hvilket vil medføre øget offentlig fokus på skovbrugets grundværdifastsættelse.

En nedsættelse af grundværdiprocenten kan dog – modsat ved Ligningsrådets sidste nedsættelser – ikke begrundes med en stigende vurdering af skovbruksjord i forhold til landbrugsjord. Forholdet mellem den gennem-

snitlige grundværdi pr. hektar for landbrugsjord og for skovbrugsjord er således stort set den samme ved de sidste to ansættelser.

Grundværdiprocenten har som det fremgår af *tabel 6* udviklet sig nedadgående retning siden 1950. Begrundelserne herfor har primært været af politisk art.

Tabel 6. Udviklingen i skovenes grundværdiprocent.

Vurderingsår	Grundværdiprocent
10. alm. vurdering (1950)	60 pct.
11. alm. vurdering (1956)	45 pct.
12.- 16. alm. vurdering (1960-1980)	40 pct.
17.- 18. alm. vurdering (1981-1991)	35 pct.
19. alm. vurdering (1992)	25 pct.

Kilde: Skatteministeriet 2005

Ved 19. alm. vurdering pr 1. januar 1992 fastsatte Ligningsrådet grundværdiprocenten for skovejendomme til 35. Dansk Skovforening henvendte sig efter vurderingen til skatteministeren med anmodning, om at få grundværdierne for skovejendommene ved 1992-vurderingen nedsat. Sagen blev herefter forelagt Ligningsrådet, som på sit møde den 25. oktober 1994, mod Told- og Skattestyrelsens indstilling, nedsatte grundværdiprocenten til 25 med stemmerne 9 for og 7 imod. Det fremgår ikke af Ligningsrådets forhandlinger, hvilke momenter, der var afgørende for vedtagelsen om at nedsætte grundværdiprocenten fra 35 til 25, men afstemningen viste en klar politisk skillelinie.

Dansk Skovforening havde i forbindelse med sagens forelæggelse for Ligningsrådet i særlig grad pointeret, at de værdimæssige forskelle, der tidligere var i grundværdien mellem skovejendomme og landbrugsejendomme ikke længere afspejlede, at arealer, der anvendes til skovdyrkning, sædvanligvis er af væsentlig ringere bonitet end arealer, der anvendes til almindelig landbrugsdrift. Told- og Skattestyrelsen havde samtidig undersøgt de gennemsnitlige grundværdier pr ha for hhv. landbrugsejendomme og skovejendomme ved de forudgående vurderinger, *jf. tabel 7*.

Tabel 7. Grundværdier for landbrugsejendomme og skovejendomme

Vurderingsår	1981	1986	1992	1996	2002	2004
Gns. grundværdi i kr. pr ha, landbrugsejendomme, hele landet	9.400	13.000	12.900	13.400	23.000	28.700
Gns. Grundværdi i kr. pr ha, skovejendomme,	4.000	6.500	10.800 (inden revision), ca. 7.700 (efter revision)	8.400	10.200	12.000

Kilde: Skatteministeriet 2005

Det fremgår af oversigten, at den gennemsnitlige ha-pris for skovejendomme nærmede sig ha-prisen for landbrugsejendomme ved 1992-vurderingen. Dansk Skovforening kunne derfor med en vis ret mene,

at den forskel, der er i boniteten mellem landbrugsjord og jord til skovdrift, ikke længere kom tilstrækkeligt til udtryk i de ansatte grundværdier.

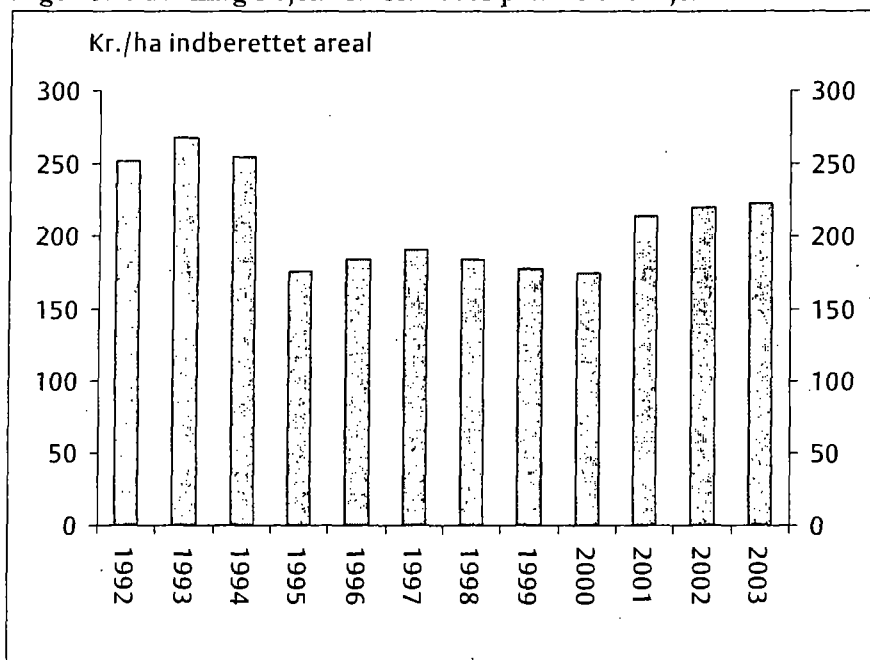
Efter nedsættelsen ved revision af grundværdiprocenten ved 1992-vurderingen fremgår endvidere, at forholdet i grundværdierne mellem landbrugsjord og skovbrugsjord ved de efterfølgende vurderinger har varieret mellem ca. 45 og ca. 60 pct. Før revisionen i 1992 udgjorde skovarealets værdi ca. 85 pct. af landbrugsjordens værdi. Efter revisionen af grundværdiprocenten afspejler forholdet mellem grundværdierne for landbrugsjord og skovbrugsjord derfor igen, at skovbrugsjord generelt er af ringere bonitet end landbrugsjord.

Af det ovenstående skema ses også, at forholdet mellem den gennemsnitlige grundværdi pr. ha. for landbrugsejendomme og skovejendomme, på trods af den stigende ejendomsværdiansættelse for skovejendomme, er bevaret ved 2004-vurderingen.

Told- og Skattestyrelsen har oplyst, at ejendomsværdiansættelsen for skove pr. 1. oktober 2004 stiger med 22 pct. og 20 pct. for grundværdierne på identiske ejendomme (foreløbige tal) i forhold til ansættelsen pr. 1. januar 2002. Vurderingen gælder for indkomståret 2005. Baggrunden for denne stigning er, at den arbejdsgruppe, der har været nedsat til at undersøge skovene, bl.a. har fundet frem til, at den gennemsnitlige salgspris for skov ligger 69 pct. over ejendomsvurderingen.

Figur 5 illustrerer udviklingen i de gennemsnitlige udgifter til ejendomsskat pr. ha. for private skovejere (selskaber, fonde mv. indgår ikke) over perioden 1992-2003. Der kan konstateres et samlet fald i den gennemsnitlige ejendomsskat. Dette skyldes primært nedsættelsen af grundværdiprocenten i 1994, som endnu ikke er opvejet af stigningen i ejendomsværdien.

Figur 5. Udvikling i ejendomsskat for private skovejendomme 1992- 2003

Kilde: Baseret på Dansk Skovforenings Regnskabsoversigter 2003 og 2000.

Tabel 8 viser en skønsvis fordeling af ejendomsskatter på særskilt vurderede private skove henholdsvis over og under 100 ha. Det fremgår, at ejendomsbeskatningen er nogenlunde ligeligt fordelt mellem de to arealkategorier. Som det fremgår af figur 2 og den her refererede undersøgelse, opfatter mange skovejere ikke sig selv som egentlig erhvervsdrivende skovbrugere. Først for skove over 100 ha opfatter mere end en tredjedel af skovejerne sig som heltids-skovejere, dvs. fuldtids erhvervsdrivende skovbrugere.

Tabel 8. Skønnet fordeling af ejendomsskatter for særskilt vurderede private skove.

	Under 100 ha	Over 100 ha	I alt
Samvurderet og særskilt vurderet privat skov (1.000 ha)	167,3	176,3	343,6
Heraf særskilt vurderet privat skov (1.000 ha) *)	143,9	151,6	295,5
Ejendomsskat (kr./ha) for særskilt vurderet privat skov	228	222	225
Ejendomsskat uden samvurderet areal	32,9	33,6	66,5
- amtskommunale grundskyld (10 promille)	16,0	16,3	32,3
- primærkommunale grundskyld (10,6 promille)	16,9	17,3	34,2
Pr. promillepoint (særskilt vurderet):			
- amtskommunale grundskyld (mio. kr.)	1,6	1,6	3,2
- primærkommunale grundskyld (mio. kr.)	1,6	1,6	3,2

*) Samvurderet areal skønnes at udgøre ca. 14 pct. af det samlede areal.

Kilde: Baseret på Dansk Skovforenings Regnskabsoversigter 2003, "Skove og Plantager, 2000" Danmarks Statistik, Skov & Landskab og Skov- og Naturstyrelsen 2002, og oplysninger fra Skatteministeriet.

Provenueffekter

I 2004 er ejendomsværdien for særskilt vurderet skov ca. 17,4 mia. kr., hvoraf 71,6 pct. vedrører privatejet skov. En sænkning af grundværdiprocenten med 1 procentpoint skønnes at medføre et fald i grundværdien på ca. 125 mio. kr.

Antages den samlede grundskyldspromille (kommunal og amtskommunal) i gennemsnit at udgøre ca. 20,6 promille, fås et umiddelbart provenutab på grundskylden på ca. 2,6 mio. kr. pr. procentpoint grundværdiprocenten reduceres. Hertil kommer ligeledes et eventuelt merprovenu fra indkomstskatten som følge af lavere fradrag.

Effekter i erhvervet

En lettelse af skovbrugets grundskyldsbetalinger vil umiddelbart forbedre de nuværende skovejeres driftsøkonomi, og må forventes også at slå igennem på ejendomsværdien, hvilket vil reducere skattelettelsen en smule, men omvendt vil forbedre belåningsmuligheder mv.

Hvis det primært ønskes at forbedre økonomien for skovejere med skovbrug som primært erhverv er en ændring af grundværdiprocenten ikke optimal, jf. figur 2 og tabel 8. Man vil derved tilgodese en stor gruppe ejere, som primært ejer skov på grund af andre interesser end det økonomiske afkast.

4.2.6. Samvurdering

Ifølge vurderingsloven skal der ske samvurdering af arealer, der i forening udgør en samlet fast ejendom, jf. udstykningslovens § 2. Der kan ske samvurdering af arealer, der er selvstændigt matrikulerede, som tilhører samme ejer, og som udgør én driftsenhed.

Hvis samme ejer både ejer en selvstændigt matrikuleret skovejendom og en selvstændigt matrikuleret landbrugsejendom, vil der på anmodning ske samvurdering af de to matrikler, hvis de kan anses for at udgøre én driftsenhed. Ved én driftsenhed forstås arealer, bygninger m.v., der rent faktisk benyttes eller drives samlet, når samdriften ikke må anses for at være rent midlertidig. Vejledende for, om der foreligger en driftsenhed, er hele det pågældende anlægs karakter bedømt under ét. Forhold, der kan tale for samvurdering, er f.eks. et samlet salg. Derimod anses det ikke for afgørende, om de pågældende matrikelnumre grænser op til hinanden, eller om der føres et regnskab eller særskilte regnskaber på dele af ejendommen.

Samvurdering af en landbrugsejendom og en skovbrugsejendom sker i praksis ved, at der foretages en vurdering af landbrugsejendommen efter de regler, der gælder for vurdering af landbrug samt en vurdering af skovejendommen efter de regler, der gælder herfor. De to vurderinger lægges herefter sammen, hvorved man får en samlet ejendomsværdi og en samlet

grundværdi for den samvurderede ejendom. Ved vurderingen er der derfor ikke nogen fordel forbundet med samvurdering i forhold til to selvstændige vurderinger. Det er de samme vurderinger, der foretages, og de samme værdier der findes. Det vil derfor også være de samme argumenter for og imod en ændring af vurderingsprincipperne, der gør sig gældende ved samvurderingen, som ved de selvstændige vurderinger.

Ved den efterfølgende ejendomsbeskatning vil ejeren af en samvurderet landbrugs- og skovbrugsejendom imidlertid få en fordel i forhold til, hvis der var foretaget separate vurderinger, da skovarealet ved samvurdering med en landbrugsejendom vil blive beskattet med den særligt lave amtskommunale grundskyldspromille, der gælder for landbrugsjord. I modsætning hertil vil en ejer af en selvstændigt vurderet landbrugsejendom og en selvstændigt vurderet skovejendom skulle betale ejendomsskat med de amtskommunale grundskyldspromiller, der gælder for henholdsvis landbrugsjord og skovbrugsjord.

En nedsættelse af den amtskommunale grundskyld på skovbrug til samme niveau som for landbrugsejendomme vil eliminere denne positive forskelsbehandling af samvurderede ejendomme.

I tabel 9 er vist oplysninger om samvurderinger i relation til skovareal. Der er vist oplysninger for landbrugsejendomme, plantager m.v. og ubebyggede landbrugslodder, der er samvurderede med skovareal. Grundskylden er allerede sænket for disse ejendomme.

Der er herudover vist oplysninger om skovejendomme, der er samvurderet med landbrugsjord. Grundskylden er ikke sænket for dette landbrugsareal.

Tabel 9. Oplysninger om vurdering af skovareal. 2004.

Ejendom vurderet som	Samvurderet areal	antal ejendomme	Samvurderet areal:	
			Grundværdi	areal
			<i>mio. kr.</i>	<i>ha</i>
Landbrug	samvurderet skov	5.639	709	50.733
Frugtplantage, gartner, planteskole	samvurderet skov	36	2	124
Ubebygget landbrugslod	samvurderet skov	282	21	1.570
Samvurderet skov i alt		5.957	732	52.427
	samvurderet landbrugs-			
Særskilt vurderet skov	jord	1.326	492	41.714

Kilde: Skatteministeriet 2005.

Anm.: Særoptælling af resultaterne af vurderingen pr. 1.10.2004.

Der er i alt ca. 52.000 ha skov, der er samvurderet med landbrugsjord med et gennemsnitligt areal på ca. 9 ha. Den samlede grundværdi for arealet er ca. 730 mio. kr., eller i gennemsnit ca. 123.000 kr. Den samlede grundvær-

di for skovareal var ved vurdering i 2004 på ca. 4,5 mia. kr. og grundarealet ca. 380.000 ha.

Et samlet landbrugsareal på ca. 42.000 ha med en grundværdi på knap 500 mio. kr. er vurderet sammen med skovejendomme.

4.3. Lettelse af beskatning i forbindelse med generationsskifte

Der findes i skattelovgivningen, bortset fra henstandsreglerne i boafgiftsloven, ikke særlige regler for skovejendomme. Efter boafgiftsloven kan den arving eller gavemodtager, der som arv eller gave modtager en skov, kræve at få henstand med betaling af boafgift og gaveafgift. I forbindelse med generationsskifte behandles skovejendomme således på samme måde som landbrugsejendomme.

Skovforeningens ønsker om forbedringer af generationsskiftereglerne er knyttet til boafgiften. Det drejer sig om følgende 3 forslag:

- a) En afskaffelse af boafgiften for skovbruget,
- b) en nedsættelse af henstandsrenten for skovbruget, eller senest
- c) et nedslag – i lighed med de tidligere formueskatteregler - for skove ved beregning af boafgiften.

Ad a Afskaffelse af boafgiften for skovbruget

Det anslås med stor usikkerhed, at en afskaffelse af boafgiften for skovbruget vil medføre et samlet årligt provenutab i størrelsesordenen 15-25 mio. kr. Det må formodes, at en afskaffelse af boafgiften alene for skovbruget vil medføre et pres fra andre erhvervsgrupper, især landbruget, for at få en lignende fritagelse for boafgift.

Ad b Nedsættelse af henstandsrenten i boafgiftsloven for skovbruget

Der bør ikke foretages en isoleret nedsættelse af henstandsrenten for skovbrug, der adskiller sig fra den henstandsrente, der gælder efter boafgiftslovens generelle henstandsbestemmelse. En nedsættelse af henstandsrenten kun for skovbrug vil utvivlsomt medføre et pres fra andre erhvervsgrupper om lignende nedsættelse. Der kan kun vanskeligt argumenteres for, at der skal gælde én henstandsrente for skovbrug og en anden for f.eks. landbrug. En nedsættelse af henstandsrenten i boafgiftsloven bør derfor i givet fald indføres generelt og ikke kun for skovbrug.

Ad c Et nedslag – i lighed med de tidligere formueskatteregler - for skove ved beregning af boafgiften

Efter de tidligere formueskatteregler fik ejendomme, der udelukkende anvendtes erhvervsmæssigt, et nedslag i den formueskattepligtige formue på 40 pct. af den ejendomsværdi, der var ansat med udgangen af indkomst-

året. Skove, der omfattede mindst 25 ha, fik desuden et nedslag på 40 pct. af ejendomsværdien, således at det samlede nedslag for skovene blev i alt 80 pct.

En gennemførelse af et sådan ændring vil stort set have samme virkning som en afskaffelse af boafgiften.

Hvis det primært ønskes at forbedre økonomien for skovejere med skovbrug som primært erhverv, er ændringer af boafgiften ikke optimal. Da de gældende regler i boafgiftsloven finder anvendelse for alle erhverv, indebærer isolerede ændringer for skovbrug således risiko for, at der vil komme et kraftigt pres fra andre erhverv, f.eks. landbruget, for at blive omfattet af disse lempelser.

4.4. Støtteordning

Ønskes det at imødegå naturmæssige problemer, som ifølge Dansk Skovforening og til dels Skovrådet opstår som følge af skovbrugets økonomiske situation, kan det overvejes at etablere en støtteordning, der sikrer at der efterlades gamle træer i skovene, at skovene ikke forarmes naturmæssigt og at der sker en omstilling til mere varierede og naturnære skove. Skovrådet vil med fordel kunne inddrages i udarbejdelsen af en sådan støtteordning.

En ny støtteordning vil supplere eksisterende ordninger, der især understøtter beskyttelsen af dels skovnatur (skovhabitater) i Natura 2000 områder, dels særlig naturmæssigt værdifulde skove. Støtteordningen vil ikke i sig selv forbedre skovejernes økonomi i form af forøget dækningsbidrag, men vil medvirke til at skovejere i højere grad kan tage de ønskede naturhensyn. Ordningen vil i lighed med de eksisterende ordninger kunne rettes mod private skovejere.,

Da en sådan ordning indholdsmæssigt ligger i forlængelse af de eksisterende ordninger, vurderes det at ordningen teknisk set kan rummes indenfor de nuværende notifikationer af ordninger under det nuværende EU's landdistriktsprogram, der løber til og med 2006. Forhandlingerne om det nye landdistriktsprogram fra 2007-13 er endnu ikke afsluttet., men der er ikke noget der tyder på at en sådan ordning ikke vil kunne rummes indenfor det nye program. For 2006 forudsætter medfinansiering at Danmarks samlede EU-ramme til rådighed for landdistriktsprogrammet ikke er opbrugt.

5. Stormfaldsrelaterede overvejelser

De overordnede spørgsmål vedr. konsekvenser af stormfaldet 8. januar 2005, herunder stillingtagen til en række mulige initiativer blev afklaret på Økonomiudvalget 17. januar 2005. Der har imidlertid været et ønske om

at genoverveje to specifikke problemstillinger i forbindelse med opfølgning på stormfaldet.

5.1. Overvejelser vedr. ændring af virksomhedsordningen

Ifølge udvalgets kommissorium skal det vurderes om virksomhedsordningens almindelige muligheder for at fordele indtægter over flere år giver skovbrugserhvervet samme muligheder som øvrige erhverv for at håndtere ekstraordinære situationer som eksempelvis stormfald.

For så vidt angår konjunkturudligning, så giver virksomhedsordningen mulighed for, at virksomhedsindkomst beskattes med 30 pct., dvs. at virksomhedsordningen sikrer, at en høj indkomst i et enkelt indkomstår ikke bevirker en højere beskatningsprocent, f. eks. svarende til topskatteprocenten. Hvis skovejeren bruger virksomhedsordningen, vil der således ikke være tale om, at stormfaldet udløser en progressiv beskatning. På den baggrund ses der ikke at være behov for indførelse af en særlig konjunkturudligningsordning for skovbruget.

For de skove, der ejes af selskaber, foreninger, fonde m.v., vil et stormfald ikke udløse en progressiv beskatning, da skatten er en proportional skat. Ca. 25 pct. af det skovbevoksede areal ejes af denne kreds (jf. Statistisk Årbog 2004, tabel 306).

Udbredelse af virksomhedsordningen i skovbruget

I 2003 var der opregnet ca. 3.700 personer, opført som indehavere af skovbrug. For ca. 3.200 af disse findes der oplysninger fra den udvidede selvangivelse, hvilket må være en betingelse for, at skoven drives erhvervsmæssigt.

I tabel 8 er de ca. 3.200 indehavere fordelt efter socioøkonomisk status, om driften af skoven er det primære erhverv, og om virksomhedsordning eller kapitalafkastordning benyttes. Endvidere er for hver gruppe anført det gennemsnitlige overskud af primær drift overskud før finansielle poster m.v. . Klassifikation af, om driften af skoven er det primære erhverv, er foretaget ud fra Danmarks Statistiks definition, hvor man blandt andet ser på, hvor stor en del af den samlede indkomst, der stammer fra den selvstændige virksomhed.

Tabel 8. Skovbrugere fordelt efter socioøkonomisk status m.v. og resultat af primær drift. 2003

	Ikke virksomhedsordning			Virksomhedsordning			Kapitalafkastordning			I alt		
	Antal personer	Mio. kr.	Gns. i kr.	Antal personer	Mio. kr.	Gns. i kr.	Antal personer	Mio. kr.	Gns. i kr.	Antal personer	Mio. kr.	Gns. i kr.
Skovbrug hovederhverv	201	23	116.212	279	165	591.032	120	9	77.283	600	198	329.217

Ikke hoved- erhverv:												
Funktionær	474	-2	-3.274	393	-11	-27.419	174	2	8.923	1.041	-11	-10.350
Arbejdere	483	0	-429	303	-13	-41.780	249	12	47.323	1.035	-1	-1.046
Andre	303	-5	-14.935	120	-4	-35.004	105	2	16.016	528	-7	-13.341
Ikke hoved- erhverv i alt	1.260	-6	-4.988	816	-28	-33.867	528	15	28.443	2.604	-19	-7.259
Total	1.461	17	11.687	1.095	137	125.354	648	24	37.487	3.204	179	55.752

Kilde: Skatteministeriet 2005

Anm.: Lovmodelberegninger på basis af en stikprøve på ca. 33,3 pct. af befolkningen.

I alt ca. 600 personer eller ca. 19 pct. af samtlige, der er registrerede som ejere af skovbrug, har driften af skovbruget som hovederhverv, og har i gennemsnit et overskud af primær drift på ca. 330.000 kr. Det gennemsnitlige overskud på ca. 590.000 kr. for de ca. 280 personer, der benytter virksomhedsskatteordningen er markant større end for de øvrige, der har driften af skovbruget som hovederhverv.

Den samlede sluskat for gruppen med skovbrug som hovederhverv er ca. 80 mio. kr., eller i gennemsnit ca. 135.000 kr. De selvstændige i virksomhedsordningen har størst gennemsnitlig sluskat på i gennemsnit ca. 190.000 kr. Det skal bemærkes, at sluskat ikke nødvendigvis kun vedrører skovbruget, men også kan være skat af lønindkomst og overførselsindkomst mv.

De resterende ca. 2.600 personer har ikke driften af skovbruget som hovederhverv. I gennemsnit har denne gruppe et beskedent underskud af driften af skovbruget. Gruppen har en samlet sluskat på ca. 415 mio. kr. eller ca. 160.000 kr. i gennemsnit. Sluskatten må antages primært at vedrøre indkomst fra hovederhvervet.

5.2. Overvejelser vedr. støtte til privat vandlagring

I henhold til stormlovens § 28 kan stormrådet beslutte, at der efter et stormfald dækkes omkostninger til lagring af stormfældet træ fra statens skove efter ansøgning fra Miljø- og Energiministeriet. I givet fald dækkes omkostningerne af stormflods- og stormfaldspuljen.

Formålet med vandlagring af stormfældet træ er, dels at mindske det øjeblikkelige udbud af træ, så markedet stabiliseres, dels at sikre savværkerne en jævn forsyning af kvalitetstræ over de kommende år.

Dansk Skovforening Dansk Træindustri og Træets Arbejdsgiverforening har rettet henvendelse til økonomi- og erhvervsministeren og miljøministeren med henblik på at få ændret stormloven, så der også kan ydes tilskud til privat vandlagring af stormfældet træ. Dette skal ses på baggrund af, at en række private skovejere under alle omstændigheder planlægger at vandlagre en del af deres stormfældede træ.

Spørgsmålet, om hvorvidt der skulle gives hjemmel til at støtte privat vandlagring, var også fremme under lovens udarbejdelse. I høringsrunden af lovforslaget anførte Dansk Skovforening blandt andet, at når statens oplagring finansieres af private midler, må ordningen også skulle omfatte private skovejere og savværker. Som svar på det blev det af lovgiver anført, at hovedformålene med vandlagring dels er at reducere det øjeblikkelige udbud af træ, så markedet stabiliseres og dels at udjævne træindustriens råtræsforsyning over de kommende år. Lovgiver mente, at den mest effektive og billige lagringsløsning opnåedes ved, at en enkelt eller ganske få udbydere af træ indgik aftaler med træindustrien om vandlagring af træ. Som følge af dansk skovbrugs meget fragmenterede struktur vil kun stats-skovene kunne udfylde denne rolle. Lovgiver mente også, at statens oplagring under normale omstændigheder ville være tilstrækkelig til at stabilisere markedet.

Derudover anførte lovgiver en række problemer med at give de private mulighed for at søge om dækning af deres omkostninger til lagring af deres stormfældet træ. Herunder at hvis mange skovejere skal konkurrere om oplagring, vil det betyde en konkurrence om priser og vilkår, som vil modvirke hensigten med lagringsstøtten, nemlig at stabilisere markedet.

Disse argumenter for, hvorfor der alene skulle gives mulighed for støtte til vandlagring af statens skove, går igen i økonomiministerens svar fra 2000 på et folketingspørgsmål om, hvorfor der ikke i lovforslaget blev skabt mulighed for, at Stormrådet kunne dække omkostninger til lagring af træ fra de private skove (Besvarelse af spørgsmål 1 (L 224 – bilag 3) stillet af Folketinget Miljø- og Planlægningsudvalg den 21. marts 2000). Ud over ovenstående argumenterne anførte ministeren, at det ville være vanskeligt at opstille kriterier for, hvilke skovejere, der skal have adgang til at lagre, ligesom det vil være vanskeligt at etablere en koordineret planlægning. Hertil kom, at det kunne rejse statsstøtteretlige problemstillinger.

I øvrigt kan det oplyses, at den daværende økonomiminister i besvarelse af samrådsspørgsmål A-C (L 224 – bilag 29) den 3. maj 2000 i Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg oplyste, at det kunne konstateres, at det indførte hugststop og vandlagringen havde haft den tilsigtede virkning efter stormen i 1999. Den måde stormloven var udarbejdet på dækkede således behovet efter stormen i 1999.

Skov- og Naturstyrelsens rolle

I forbindelse med stormfaldet i 1999 etablerede Skov- og Naturstyrelsen vandlagre på 292.000 m³, hvor der blev oplagret 58 pct. af det savværkstømmer, der faldt i statsskovene. Hertil er der i privat regi lagret godt 150.000 m³ træ fra private skove.

Efter stormene i 1981 og 1999 er der etableret lagre, hvor Skov- og Naturstyrelsen indgik faste aftaler med savværkerne om oparbejdningstempoet og træets pris. Staten beholdt ejendomsretten til det lagrede træ, så savværkerne betalte træet i takt med, at det blev taget ud af lagrene.

De direkte omkostninger for 1999-vandlagrene har inklusive de ovenfor beskrevne meromkostninger været ca. 90 kr./m³, som fordeler sig på udgifter til etablering, transport af træ, tab som følge af konkurs, rådskeer mv. samt årlige driftsomkostninger. Heraf var især etablerings- og transportomkostningerne belastende. Det var nødvendigt at etablere flere nye anlæg til vandlagring. Da stormfaldet fandt sted i den sydlige del af landet, mens de fleste savværker er beliggende i den nordlige del af landet, var det nødvendigt at yde betydelige transporttilskud for at få træet bragt til vandlagrene.

De nye vandlagre efter 2005-stormen etableres i løbet af de kommende måneder, så de står færdige inden sommeren 2005, idet der kun kan lagres træ, som er vandmættet. Hvis træet først begynder at tørre ud, er det ikke egnet til vandlagring. Der kan tages træ ud af vandlagrene, når det øvrige stormfældede træ er oparbejdet og solgt, det vil sige tidligst fra sommeren 2006. Samtlige vandlagre bør være afviklet medio 2008.

Skov- og Naturstyrelsen har indledt forhandling med træindustrierne om, hvad det skal koste at lægge træet på lager, og vil i denne sammenhæng tilstræbe, at de faciliteter, der blev etableret til vandlagring efter stormfaldet i 1999 genbruges i så stor udstrækning som muligt for at minimere omkostningerne til lagringen.

Skov- og Naturstyrelsen skønner under forudsætning af, at de gamle lagre frigøres, at de samlede omkostninger til vandlagring (anlægs- og driftsomkostninger, transport omkostninger og følgeomkostninger) vil udgøre ca. 50 kr./m³ for hele perioden 2005 - 2008, d.v.s. i alt op til 3,8 mio. kr. ved lagring af 75.000 m³. Hertil kommer styrelsens administrationsudgifter (bl.a. ilægning, tilsyn og løbende kontrol med vandlagrene) på ca. 0,5 mio. kr. Udover Skov- og Naturstyrelsens lagring forventes en tilsvarende mængde privat træ lagret med privat finansiering.

På baggrund af Skov- og Naturstyrelsens erfaringer samt erfaringer med vandlagring i andre EU lande vurderes det, at vandlagring set ud fra en samfundsøkonomisk betragtning er en neutral tenderende til dårlig investering. En beslutning om vandlagring afhænger af de konkrete omstændigheder ved et givet stormfald, men i de fleste tilfælde har det vist sig, at prisgevinsten ved at stabilisere markedet og udskyde salget ikke har kunnet opveje omkostningerne ved vandlagring (transport, drift og værditab på træet). I de fleste tilfælde er det dog vanskeligt at beregne vandlagrings stabiliserende effekt. Under danske omstændigheder bør denne faktor dog

ikke veje for tungt, da dansk råtræ samlet set kun udgør ca. 1/4 af industriens behov.

Det danske marked for nåletræ er præget af, at der er flere tusinde skovejere, som hver især sælger råtræ. Hertil kommer importeret træ. I Danmark findes kun en håndfuld nåletræssavværker som har en størrelse, hvor der reelt er mulighed for etablering af vandlagring. Derfor har savværkerne en stærk forhandlingsposition.

Skov- og Naturstyrelsen vurderer, at den mest effektive og økonomiske lagringsløsning opnås, hvor en enkelt eller ganske få udbydere af træ indgår aftaler med savværkerne om lagring hos disse. I dansk skovbrug er Skov- og Naturstyrelsen den største enkeltaktør i træmarkedet.

Hvis der åbnes op for, at et stort antal private skovejere kan opnå støtte til vandlagring, vil det skabe konkurrence mellem skovejere om adgang til den begrænsede lagerkapacitet, hvilket vil føre til konkurrence på råtræpriser og vilkår, som vil skabe øget uro i markedet og dermed ikke virke efter hensigten med støtte til vandlagringen.

Det vil være vanskeligt at fastlægge kriterier for hvilke skovejere, der skal have støtte til at vandlagre uden derved at skabe fornyet prispres og uro på markedet. Endvidere vil det være vanskeligt at sikre en koordineret planlægning af etablering og afvikling af vandlagrene.

Statsstøtteregler

Konkurrencestyrelsen har vurderet, om en evt. udvidelse af støtteordningen til også at omfatte privat vandlagring vil udgøre statsstøtte i EU-traktatens forstand. Dette vurderes at være tilfældet, hvorfor en sådan ordning bør anmeldes til Kommissionen.

Det er imidlertid Konkurrencestyrelsens vurdering, at Kommissionen vil kunne godkende støtten. Dette er begrundet i Kommissionens godkendelse af et lignende tysk støtteprogram.

Samlet vurdering

Der vurderes ikke at være grund til at ændre stormlovens begrænsning af støtte til vandlagring. Støtte til vandlagring ydes efter stormloven alene på baggrund af en vurdering af, at det bidrager til stabilisering af markedet i en kritisk situation, og dermed har en samfundsøkonomisk gavnlig funktion. Der vurderes ikke at være private aktører i dansk skovbrug, som kan udfylde denne funktion.

5.3. Beskrivelse af svensk støttepakke ifm. stormfaldet

Nedenfor beskrives de svenske støtteordninger i forbindelse med stormfaldet, der er skønnet til at være på 80 mio. m³ for hele det ramte område.

Det drejer som om:

1. Tilskud på i alt 600 mio. SEK: Vandlagring på 500 mio. SEK, og vedligehold af veje 100 mio. SEK.
2. Skattelettelser på i alt 2,2 mia. SEK: 2,0 mia. til at få træ ud af skoven, og reduktion i skatter på diesel 200 mio. SEK.
3. Afgiftslettelser på i alt 40 mio. kr.: Bortfald af afgifter for brug af jernbaneinfrastruktur 15 mio. SEK, og bortfald af afgifter for brug af havnefaciliteter 25 mio. SEK.

Herudover overvejer den svenske regering, om der skal ydes tilskud til gentilplantning af det stormvæltede skove.

Tilskud, der skal fremme, at det stormfældede træ kommer ud af skoven

Det gælder af hensyn til at undgå en omfattende opformering af biller i det stormvæltede træ om hurtigst muligt, og senest til sommer, at få det stormvæltede træ ud af skoven. Alternativt vil billerne kunne ødelægge den del af skoven, som ikke blev væltet af stormen.

Tilskud til lagring af stormfældet træ

Den model der arbejdes på indeholder i hovedtræk følgende elementer:

- En maksimal ramme på 500 mio. SEK i tilskud til vandlagring af 10 – 15 millioner m³ stormfældet træ. Den årlige hugst i det stormramte område er 20 mio. m³, og industriens normale lagerkapacitet er 1 mio. m³. Stipuleret afløb er 100 mio. i 2005, 250 mio. i 2006, og 150 mio. i 2007
- Alle kan i princippet søge om at etablere et vandlager til tømmer, men også i begrænset omfang lager til cellulosestrø (det vandes dog ikke). Det enkelte lager skal være på mindst 5.000 m³ dog 1.000 m³ i særlige tilfælde.
- Der dækkes en vis andel af omkostningerne efter regning - f.eks. 50 %, dog max. X kr. pr. m³ og Y kr. pr. ha anlagt lagerfacilitet.

Det vides ikke, hvornår forslaget vil kunne foreligge officielt.

Herudover er de regionale myndigheder i færd med at forbedre og opbygge infrastrukturen (veje mv.)

Tilskud til vedligeholdelse og reparation af skovveje

- Vejene i det stormramte område vil blive anvendt meget mere end normalt, og vil kræve ekstraordinært stor vedligeholdelse. En maksimal ramme på i alt 100 mio. SEK i perioden 2005-2006.

Skattelettelser, der skal fremme, at det stormfældede træ kommer ud af skoven

- Et midlertidigt skattemæssigt fradrag på 50 SEK pr. m³ stormfældet træ, som kommer ud af skoven i ovennævnte periode. En maksimal skattereduktion i denne sammenhæng på i alt 2 mia. SEK i perioden 2005 og 2006. Det er et fradrag som skovejeren har krav på uanset, at der eventuelt ikke er en indtægt det kan fradrages i. Fradraget kan derfor sidestilles med et tilskud.
- Reduktion i skatter på diesel. Sverige har som noget særligt skat på diesel, også når det anvendes erhvervmæssigt. Reduktionen skal fremme, at det stormfældede træ kommer ud af skoven idet det muliggør, at skovningsmaskiner, og lastbiler kommer til fra andre dele af landet. En maksimal ramme på i alt 200 mio. SEK i perioden 2005-2006.

Bortfald af afgifter

- Bortfald af afgifter for brug af jernbaneinfrastruktur. En maksimal ramme på i alt 15 mio. SEK i perioden 2005-2006.
- Bortfald af afgifter for brug af havnefaciliteter. En maksimal ramme på i alt 25 mio. SEK i perioden 2005-2006.

Støtte fra EU's solidaritetsfond

Sverige har vedr. skovbruget ansøgt om, at EU's Solidaritetsfond dækker udgifter for 200 mio. SEK vedr. etablering af infrastruktur til vandlagring af stormfældet træ. Herudover er det særligt genopbygning af infrastrukturen (veje, el mv.) Sverige har ansøgt om støtte til fra solidaritetsfonden.

5.4. Sammenligning med dansk stormfaldstøtte

Den hjælp de danske forsikrede stormfaldsramte skovejere får i medfør af lov om stormflod og stormfald består i et tilskud til oprydning på arealer med fladefald på 10.000 kr./ha (5.000 kr./ha gives til oprydning af spredt fald) samt et tilskud til gentilplantning som robust skov, der er i størrelsesordenen 5.000 - 23.000 kr./ha. Hertil kommer mulighed for tilskud til anlæg uden brug af pesticider på 6.000 kr./ha samt tilskud til hegn på 15 kr. pr. løbende meter. For at komme i betragtning til denne hjælp skal skovejeren have tegnet en basisforsikring imod stormfald, som udbetaler mindst 7.750 kr./ha fladefald. Forsikringen skulle være tegnet senest den 31. august 2001.

Oprydningstilskuddet udgør i gennemsnit ca. 50 kr./m³ stormfældet træ, hvilket svarer til det svenske skattefradrag i forbindelse med stormfældet 8. januar 2005 på 50 kr./m³ stormfældet træ, der kommer ud af skoven. Desuden gives der af den danske stormfaldspulje tilskud til statslig vandlagring af stormfældet træ. Den danske ordning er altså fuldt på højde med den svenske. Den svenske ordning adskiller sig overvejende ved, at der gives skattelettelse på diesel- og baneafgifter, som skal afhjælpe de særlige svenske problemer med at få de store mængder stormfældet træ ud af skovene. Lignende problemer gør sig ikke gældende i Danmark.